

Štátny zdravotný dozor
(MZ SR)

Zdroj údajov: Úrad verejného zdravotníctva SR

1. Úvod

Ministerstvo zdravotníctva SR predkladá Informáciu o stave ochrany zdravia pri práci, vývoji chorôb z povolania a iných poškodení zdravia z práce za r. 2023 na základe úloh č. B.1. a B.4. uznesenia vlády SR č. 475/V z 11. júna 2003 k správe o stave bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, vývoji pracovnej úrazovosti, chorôb z povolania a iných poškodení zdravia z práce v SR.

2. Orgány verejného zdravotníctva

Úlohy štátnej správy na úseku verejného zdravotníctva plnia orgány verejného zdravotníctva podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon č. 355/2007 Z. z.“), ktorými sú v rezorte zdravotníctva Ministerstvo zdravotníctva SR, Úrad verejného zdravotníctva SR (ďalej „ÚVZ SR“) a regionálne úrady verejného zdravotníctva (ďalej „RÚVZ“). Orgánmi verejného zdravotníctva, ktoré plnia úlohy štátnej správy v špecifických rezortoch sú Ministerstvo obrany SR, Ministerstvo vnútra SR, Ministerstvo dopravy SR a Slovenská informačná služba.

Štátnu správu v rezorte zdravotníctva na úrovni regiónov zabezpečuje 36 RÚVZ, z ktorých 8 RÚVZ v sídlach krajov zabezpečuje odborné a metodické vedenie ostatných RÚVZ na úseku ochrany, podpory a rozvoja verejného zdravia.

V oblasti ochrany zdravia pri práci orgány verejného zdravotníctva systematicky dozerajú na plnenie povinností zamestnávateľov v oblasti ochrany zdravia zamestnancov pri práci, vyplývajúcich zo zákona č. 355/2007 Z. z. a z nariadení vlády SR harmonizovaných s právom Európskych spoločenstiev, ktoré upravujú ochranu zdravia pri práci pri expozícii jednotlivým zdravotiu škodlivým faktorom práce a pracovného prostredia. Orgány verejného zdravotníctva dozerajú v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru (ďalej „ŠZD“) u zamestnávateľov aj na činnosť pracovnej zdravotnej služby (ďalej „PZS“).

Úrady verejného zdravotníctva plnia aj špecializované úlohy zamerané na sledovanie zdravotného stavu zamestnancov vo vzťahu k pracovným podmienkam. Na požiadanie pracovísk klinického pracovného lekárstva a kožného lekárstva vykonávajú prešetrovanie a hodnotenie pracovného prostredia a podmienok práce zamestnancov pre vznik profesionálnych poškodení zdravia na pracoviskách u podozrení na chorobu z povolania.

Orgány verejného zdravotníctva pri výkone ŠZD v oblasti ochrany zdravia pri práci koordinujú svoju činnosť s orgánmi inšpekcie práce a to výkonom spoločných dozorných aktivít na vybraných pracoviskách so zameraním na problematiku významnú z hľadiska ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti pri práci. Ťažiskom práce orgánov verejného zdravotníctva je ochrana zdravia pri práci s cieľom predchádzať chorobám z povolania a ochoreniam súvisiacim s prácou a ťažiskom práce orgánov inšpekcie práce je bezpečnosť pri práci a predchádzanie pracovným úrazom.

3. Ciele a priority orgánov verejného zdravotníctva v r. 2023

Medzi ciele a priority orgánov verejného zdravotníctva patrí efektívny ŠZD na pracoviskách, posudková činnosť z hľadiska vplyvu na verejné zdravie a intervenčné aktivity na podporu zdravia pri práci. Ťažiskom činnosti orgánov verejného zdravotníctva je *štátny zdravotný dozor v oblasti ochrany zdravia pri práci*, zameraný predovšetkým na dodržiavanie

kritérií zdravých pracovných podmienok na pracoviskách zo strany zamestnávateľov a na špecifické riziká vplyvu práce a pracovného prostredia na zdravie zamestnancov, ako aj na plnenie povinností zamestnávateľov v ochrane zdravia zamestnancov pri práci. Orgány verejného zdravotníctva realizujú ŠZD prednostne na pracoviskách, na ktorých zamestnanci vykonávajú *rizikovú prácu*. Súčasťou výkonu ŠZD je aj kvalitatívne a kvantitatívne zisťovanie zdraviu škodlivých faktorov, ktoré realizujú laboratórne pracoviská zriadené v RÚVZ v sídle kraja.

Jednou zo špecifických odborných činností orgánov verejného zdravotníctva nadväzujúcich na výkon ŠZD na pracoviskách je *prešetrovanie podozrení na chorobu z povolania alebo ohrozenie chorobou z povolania* u zamestnancov, resp. aj u bývalých zamestnancov na pracoviskách ich súčasných, ale aj bývalých zamestnávateľov. Túto činnosť vykonávajú orgány verejného zdravotníctva na požiadanie špecializovaných pracovísk klinického pracovného lekárstva alebo kožného lekárstva, ktoré sú zodpovedné za uznanie alebo neuznanie profesionality ochorenia u posudzovaných osôb. Orgány verejného zdravotníctva v tejto súvislosti vypracovávajú odborné stanovisko z prešetrovania pracovných podmienok a spôsobu práce posudzovanej osoby pri podozrení na chorobu z povolania, ktoré je povinným podkladom k uznaniu alebo neuznaniu choroby z povolania alebo ohrozenia chorobou z povolania špecializovaným pracoviskom.

Dôležitou úlohou orgánov verejného zdravotníctva, ktorá vyplýva zo zákona č. 355/2007 Z. z., je *posudzovanie návrhov, ktoré predkladajú fyzické osoby – podnikatelia a právnické osoby* podľa § 13 zákona č. 355/2007 Z. z. a rozhodovanie z hľadiska ich vplyvu na verejné zdravie, vrátane ochrany zdravia pri práci; sú to najmä návrhy na uvedenie priestorov do prevádzky, návrhy na skladovanie a manipuláciu s veľmi toxickými látkami a zmesami na pracovisku, návrhy na odstraňovanie azbestu a materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb, návrhy na zaradovanie prác do tretej a štvrtej kategórie, návrhy na používanie biologických faktorov, návrhy na činnosti spojené s výrobou a manipuláciou s chemickými karcinogénmi a mutagénmi na pracovisku.

V rámci *špecializovaných činností ÚVZ SR a RÚVZ v SR* riešia úlohy so zameraním na posúdenie vplyvu faktorov práce a pracovného prostredia na zdravie zamestnancov; v rámci *intervenčných aktivít na podporu zdravia pri práci* vybrané RÚVZ s poradňami zdravia vykonávajú priamo na pracoviskách sledovanie a hodnotenie zdravotného stavu zamestnancov.

4. Prehľad subjektov dozorovaných orgánmi verejného zdravotníctva

Orgány verejného zdravotníctva v r. 2023 vykonali ŠZD v 12 466 subjektoch, najviac u fyzických osôb – podnikateľov a právnických osôb s počtom zamestnancov do 9 (tab. č. 1).

5. Zistenia v subjektoch kontrolovaných orgánmi verejného zdravotníctva

a najzávažnejšie zistenia pri výkone ŠZD

Plnenie povinností zamestnávateľov, ktorých kontrolovali pri výkone ŠZD orgány verejného zdravotníctva, bolo v r. 2023 ešte čiastočne ovplyvnená pandémiou ochorenia COVID-19, aj keď v oveľa menšej miere ako v predchádzajúcich pandemických rokoch 2000 až 2022. Niektorí zamestnávatelia aj v r. 2023 uplatňovali ustanovenie § 30 ods. 10 zákona č. 355/2007 Z. z., ktoré im umožňovalo počas pandémie nezabezpečovať plnenie niektorých povinností v ochrane zdravia zamestnancov pri práci, alebo tieto povinnosti plnili len

v obmedzenej miere. Aj napriek tejto legitímnej možnosti pre zamestnávateľov v čase pandémie neplniť niektoré zákonné povinnosti súvisiace s ochranou zdravia pri práci, orgány verejného zdravotníctva pri výkone ŠZD zistili, že v SR prevládajú zamestnávatelia, ktorí pristupujú k ochrane zdravia zamestnancov zodpovedne; konkrétne opatrenia na ochranu zdravia zamestnancov na pracoviskách konzultovali s PZS.

Mimoriadna situácia v súvislosti s ohrozením verejného zdravia II. stupňa z dôvodu ochorenia COVID-19 spôsobeným vírusom SARS-CoV-2 na území SR bola zrušená dňa 13. septembra 2023 a to uznesením vlády SR č. 446/2023. Od uvedeného dátumu sú zamestnávatelia povinní plniť všetky povinnosti v ochrane zdravia pri práci, ktoré im vyplývajú zo zákona č. 355/2007 Z. z. vrátane tých, ktoré zabezpečujú v spolupráci s PZS. Orgány verejného zdravotníctva po zrušení mimoriadnej situácie pri výkone ŠZD od zamestnávateľov vyžadovali plnenie povinností v ochrane zdravia zamestnancov pri práci v celom rozsahu v zmysle zákona č. 355/2007 Z. z. a súvisiacich právnych predpisov.

Orgány verejného zdravotníctva v r. 2023 na požiadanie špecializovaných pracovísk klinického pracovného lekárstva alebo kožného lekárstva (ďalej „špecializované pracoviská“) prešetrovali podozrenia na chorobu z povolania alebo ohrozenie chorobou z povolania. V tejto súvislosti vypracovali 786 odborných stanovísk z prešetrovania pracovných podmienok a spôsobu práce posudzovanej osoby pri podozrení na chorobu z povolania, ktoré sú povinným podkladom k uznaniu alebo neuznaniu choroby z povolania alebo ohrozenia chorobou z povolania špecializovaným pracoviskom. Z uvedeného počtu prešetrovaných podozrení na chorobu z povolania orgánmi verejného zdravotníctva, špecializované pracoviská v r. 2023 uznali 450 chorôb z povolania. Na pracoviskách, na ktorých boli uznané choroby z povolania orgány verejného zdravotníctva nariadili zamestnávateľom opatrenia na predchádzanie vzniku profesionálnych ochorení. Počet uznaných chorôb z povolania v r. 2023 je oproti predchádzajúcemu roku nižší o 68 chorôb z povolania, ale je ešte stále významne ovplyvnený profesionálnym prenosným ochorením COVID-19 u zdravotníckych pracovníkov.

6. Opatrenia orgánov verejného zdravotníctva na odstránenie zistených nedostatkov pri výkone ŠZD a sankčné opatrenia

Na základe vykonaného ŠZD u 12 466 podnikateľských subjektov orgány verejného zdravotníctva vydali 355 pokynov a opatrení na odstránenie zistených nedostatkov (tab. č. 2). Orgány verejného zdravotníctva v r. 2023 za nedodržiavanie ustanovení právnych predpisov na ochranu zdravia zamestnancov uložili právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom 73 pokút podľa § 57 ods. 43 zákona č. 355/2007 Z. z. za správne delikty na úseku verejného zdravotníctva v oblasti ochrany zdravia pri práci.

Rizikové práce

Orgány verejného zdravotníctva realizujú ŠZD prednostne na pracoviskách, na ktorých zamestnanci vykonávajú rizikovú prácu (prácu zaradenú do kategórie 3 alebo 4). V r. 2023 vykonávalo v SR rizikovú prácu 96 418 zamestnancov (z toho 22 411 žien). Oproti r. 2022 sa počet zamestnancov vykonávajúcich rizikovú prácu znížil o 6 761 zamestnancov, z toho o 2 316 žien (tab. č. 3). Najviac zamestnancov bolo v r. 2023 exponovaných

- hluku – 66 692 zamestnancov (69,2 % zamestnancov z celkového počtu zamestnancov vykonávajúcich rizikovú prácu),
- chemickým látkam a zmesiam (vrátane chemických karcinogénov, mutagénov a reprodukčne toxických látok) – 15 449 zamestnancov (16,0 % zamestnancov z celkového počtu zamestnancov vykonávajúcich rizikovú prácu),

- fyzickej záťaži – 9 702 zamestnancov (10,1 % zamestnancov z celkového počtu zamestnancov vykonávajúcich rizikovú prácu),
- vibráciám – 7 736 zamestnancov (8,0 % zamestnancov z celkového počtu zamestnancov vykonávajúcich rizikovú prácu),
- záťaži teplom a chladom – 4 665 zamestnancov (4,8 % zamestnancov z celkového počtu zamestnancov vykonávajúcich rizikovú prácu),
- psychickej pracovnej záťaži – 4 638 zamestnancov (4,8 % zamestnancov z celkového počtu zamestnancov vykonávajúcich rizikovú prácu),
- biologickým faktorom – 3 970 zamestnancov (4,1 % zamestnancov z celkového počtu zamestnancov vykonávajúcich rizikovú prácu).

Údaje o počte zamestnancov exponovaných jednotlivým zdraviu škodlivým faktorom práce a pracovného prostredia za r. 2018 až 2023 sú uvedené v tab. č. 4.

(Poznámka: Jeden zamestnanec môže byť exponovaný viacerým faktorom práce a pracovného prostredia.)

Najviac zamestnancov vykonávajúcich rizikovú prácu podľa prevažujúcej ekonomickej činnosti pracovalo v odvetví priemyselná výroba (64 388 zamestnancov) a v odvetví zdravotníctvo a sociálna pomoc (11 366 zamestnancov). V odvetví zdravotníctvo a sociálna pomoc bol najväčší podiel žien, ktoré vykonávali rizikovú prácu; bolo to 78,4 % žien z celkového počtu zamestnancov vykonávajúcich rizikovú prácu v tomto odvetví (tab. č. 5).

7. Stav a vývoj chorôb z povolania

Orgány verejného zdravotníctva v r. 2023 na požiadanie špecializovaných pracovísk klinického pracovného lekárstva alebo kožného lekárstva prešetrovali 786 podozrení na chorobu z povolania alebo ohrozenie chorobou z povolania. Najväčší podiel na prešetrovaných podozreniach na profesionálne ochorenia mali tradične choroby z dlhodobého nadmerného a jednostranného zaťaženia horných končatín, ale aj podozrenia na profesionálne prenosné choroby, t. j. najmä ochorenie COVID-19 u zamestnancov zdravotníckych povolání. Z ďalších ochorení boli prešetrované najmä podozrenia na chorobu z vibrácií, na poruchu sluchu z hluku a alergické ochorenia dýchacích ciest a pľúc.

V roku 2023 bolo v SR hlásených 450 chorôb z povolania a profesionálnych otráv; z tohto počtu bolo 233 chorôb z povolania hlásených u žien (51,8 %) – (tab. č. 6). K najčastejšie hláseným chorobám z povolania v SR patrili:

- **ochorenie horných končatín z dlhodobého nadmerného a jednostranného zaťaženia** (položka č. 29 zoznamu chorôb z povolania) bolo hlásené u 177 zamestnancov, t. j. u 33,3 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania v SR,
- **prenosné a parazitárne ochorenia** (položky č. 24 – 26 zoznamu chorôb z povolania) boli hlásené u 146 zamestnancov, t. j. u 32,4 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania v SR,
- **ochorenie horných končatín z vibrácií** (položka č. 28 zoznamu chorôb z povolania) bolo hlásené u 65 zamestnancov, t. j. u 14,4 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania v SR,

- **choroba zaprášenia pľúc prachom obsahujúcim oxid kremičitý - silikóza** (položka č. 33 zoznamu chorôb z povolania) bola hlásená u 15 zamestnancov, t. j. u 3,3 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania v SR,
- **porucha sluchu z hluku** (položka č. 38 zoznamu chorôb z povolania) bola hlásená u 11 zamestnancov, t. j. u 2,4 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania v SR,
- **profesionálna bronchiálna astma** (položka č. 37 zoznamu chorôb z povolania) bola hlásená u 10 zamestnancov, t. j. u 2,2 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania v SR.

Na celkovom počte chorôb z povolania sa najväčšou mierou opäť podieľali profesionálne ochorenia postihujúce podporno-pohybový systém a nervový systém zamestnancov vystavených pri práci dlhodobému nadmernému a jednostrannému zaťaženiu horných končatín. V roku 2023 došlo oproti roku 2022 k poklesu hlásených profesionálnych infekčných a parazitárnych ochorení. Na rozdiel od predchádzajúcich rokov došlo k vzostupu pneumokoniózu; alergické ochorenia dýchacích ciest a pľúc majú za ostatné roky stúpajúci trend.

Podľa odvetvovej klasifikácie ekonomických činností bol najvyšší výskyt chorôb z povolania v odvetví priemyselná výroba – 172 hlásených chorôb z povolania (38,2 % uznaných chorôb z povolania) a v odvetví zdravotníctvo a sociálna pomoc – 149 hlásených chorôb z povolania (33,1 % uznaných chorôb z povolania). V odvetví ťažba a dobývanie bolo hlásených 65 chorôb z povolania (14,4 % uznaných chorôb z povolania), v odvetví stavebníctvo bolo hlásených 23 chorôb z povolania (5,1 % uznaných chorôb z povolania) a v odvetví poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov bolo hlásených 16 chorôb z povolania (3,6 % uznaných chorôb z povolania).

Podľa profesií bol v r. 2023 najvyšší výskyt chorôb z povolania v celkovom počte 130 u operátorov a montérov strojov a zariadení (v r. 2022 bol najvyšší výskyt chorôb z povolania u špecialistov a odborníkov pracovníkov v zdravotníctve).

V r. 2023 boli najčastejšie chorobou z povolania postihnutí pracujúci medzi 50. – 59. rokom života, čo predstavuje 39,8 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania.

Podľa sídla organizácie kde choroba z povolania vznikla, bol najvyšší počet chorôb z povolania v r. 2023 hlásený v Košickom kraji – 160 chorôb z povolania (35,6 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania). V Banskobystrickom kraji bolo hlásených 107 chorôb z povolania (23,8 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania). V Žilinskom kraji bolo hlásených 50 chorôb z povolania (11,1 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania); rovnako v Trenčianskom kraji bolo hlásených 50 chorôb z povolania (11,1 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania). V Bratislavskom kraji bolo hlásených 29 chorôb z povolania (6,4 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania), v Trnavskom kraji 27 chorôb z povolania (6,0 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania) a v Prešovskom kraji bolo hlásených 18 chorôb z povolania (4,0 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania). Najnižší počet chorôb z povolania bol hlásený v Nitrianskom kraji a to 9 chorôb z povolania (2,0 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania).

8. Spolupráca orgánov verejného zdravotníctva

Spoločné dozorné aktivity orgánov verejného zdravotníctva a orgánov inšpekcie práce

Na základe vzájomnej dohody ÚVZ SR a Národného inšpektorátu práce sa v r. 2023 uskutočnili spoločné dozorné aktivity orgánov verejného zdravotníctva (RÚVZ) a orgánov inšpekcie práce; celkom sa v SR uskutočnilo 37 spoločných dozorných aktivít.

Zameranie spoločných dozorných aktivít dohodli príslušný RÚVZ a inšpektorát práce podľa aktuálnej situácie v konkrétnom regióne. Za účelom vzájomnej výmeny informácií a skúseností sa uskutočňovali spoločné štvrťročné pracovné stretnutia RÚVZ v sídle kraja a inšpektorátov práce; boli zamerané najmä na prerokovanie postupu pri spoločných dozorných aktivitách a výmenu skúseností z praxe.

Spoločné koordinované dozorné aktivity orgánov verejného zdravotníctva s inými orgánmi dozoru vo vybraných organizáciách podľa zákona č. 128/2015 Z. z.

Orgány verejného zdravotníctva v spolupráci so Slovenskou inšpekciou životného prostredia a s inými orgánmi dozoru vykonali spoločné dozorné aktivity podľa zákona č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. V r. 2023 uskutočnilo 19 RÚVZ koordinované kontroly v rozsahu svojej pôsobnosti vyplývajúcej zo zákona č. 355/2007 Z. z. vo vybraných 47 spoločnostiach, z ktorých 3 sú zaradené do kategórie A a 44 do kategórie B.

Najviac koordinovaných kontrol bolo vykonaných v Bratislavskom kraji, Trnavskom kraji, Trenčianskom kraji a Košickom kraji; v každom z uvedených krajov po 7 kontrol. Orgány verejného zdravotníctva pri spoločných koordinovaných kontrolách zistili v 3 spoločnostiach porušenie zákona č. 355/2007 Z. z.; uložili 7 opatrení.

9. Hodnotenie stavu ochrany zdravia pri práci v SR v r. 2023

V r. 2023 došlo k zníženiu počtu zamestnancov vykonávajúcich rizikovú prácu o 6 761 zamestnancov (r. 2022 - 103 179 zamestnancov, r. 2023 - 96 418 zamestnancov), čo bolo spôsobené najmä znížením počtu zamestnancov exponovaných hluku o 5 259 zamestnancov a biologickým faktorom o 3 217 zamestnancov.

V dlhodobom trende, od r. 2000 počet zamestnancov vykonávajúcich rizikovú prácu poklesol o 31 680 zamestnancov (pokles o 24,7 %). K 31.12.2000 vykonávalo v SR rizikovú prácu 128 098 zamestnancov; k 31.12.2023 bolo v SR evidovaných 96 418 zamestnancov vykonávajúcich rizikovú prácu. Tento pokles počtu rizikových prác je ovplyvnený najmä zmenami v hospodárstve, zmenami v pracovnoprávných vzťahoch, ktoré viedli k znižovaniu počtu kmeňových zamestnancov na pracoviskách a ich nahrádzaniu živnostníkmi (samostatne zárobkovo činnými osobami) alebo agentúrnymi zamestnancami (dočasne pridelenými zamestnancami), ale aj vykonávaním opatrení zo strany zamestnávateľov súvisiacich so zlepšením pracovných podmienok a odstránením zdraviu škodlivých faktorov z pracovného prostredia.

Jedným z najdôležitejších ukazovateľov úrovne starostlivosti zamestnávateľov o zdravie zamestnancov je výskyt chorôb z povolania. V SR bolo od r. 2000 do r. 2022 hlásených spolu 10 596 chorôb z povolania; v r. 2023 bolo v SR hlásených 450 chorôb

z povolania. Výskyt chorôb z povolania v SR má z dlhodobého hľadiska klesajúci trend. Od r. 2000 do r. 2023 klesol počet ročne hlásených chorôb z povolania o 31,8 % (v r. 2000 - 660 chorôb z povolania, v r. 2023 - 450 chorôb z povolania).

Na celkovom počte hlásených chorôb z povolania sa najväčšou mierou podieľajú už niekoľko rokov profesionálne ochorenia postihujúce podporno-pohybový systém, cievny a nervový systém zamestnancov vystavených pri práci dlhodobému nadmernému a jednostrannému zaťaženiu horných končatín a škodlivému vplyvu vibrácií. Výnimkou boli r. 2021 a 2022, kedy sa v dôsledku pandemickej situácie významne zvýšil počet profesionálnych prenosných chorôb, a to v súvislosti s ochorením COVID-19 najmä u zdravotníckych pracovníkov. Aj v r. 2023 sa zvýšil počet profesionálnych prenosných chorôb v súvislosti s ochorením COVID-19, tak ako v r. 2021 a 2022, ale najvyšší počet chorôb z povolania bol opäť zaznamenaný u ochorení horných končatín z dlhodobého nadmerného a jednostranného zaťaženia.

V prevencii profesionálnych ochorení má významný vplyv informovanosť zamestnancov o zdravotných rizikách pri práci a o účinnej ochrane pred nimi, ako aj ďalšie činnosti zamerané na predchádzanie chorobám z povolania a ochoreniam súvisiacim s prácou, ktoré vykonáva na pracoviskách v rámci zdravotného dohľadu PZS.

10. Prílohy - činnosť orgánov verejného zdravotníctva

10.1. Personálne údaje

Personálne obsadenie odborov a oddelení preventívneho pracovného lekárstva ÚVZ SR a RÚVZ v SR podľa krajov k 31.12.2023 je uvedené v tab. č. 7.

10.2. Výkony v štátnom zdravotnom dozore

V r. 2023 orgány verejného zdravotníctva vykonali ŠZD u 12 466 podnikateľských subjektov, vypracovali 3 005 odborných stanovísk (tab. č. 8), vydali 348 pokynov a 7 opatrení na odstránenie zistených nedostatkov (tab. č. 2).

Orgány verejného zdravotníctva v rámci rozhodovacej činnosti podľa § 13 ods. 4 zákona č. 355/2007 Z. z. vydali 6 491 rozhodnutí. Najviac rozhodnutí bolo vydaných k návrhom na odstraňovanie azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb (3 300), k návrhom na uvedenie priestorov do prevádzky (1 895) a k návrhom na zaradenie prác do tretej alebo štvrtej kategórie (824) - tab. č. 2. Orgány verejného zdravotníctva prijali od fyzických osôb - podnikateľov a právnických osôb 2 115 oznámení pred začatím prevádzky priestorov podľa § 52 ods. 1 písm. b) zákona č. 355/2007 Z. z. Najviac oznámení sa týkalo administratívnych priestorov a priestorov, v ktorých sa vykonáva živnosť kúpy tovaru na účel jeho predaja konečnému spotrebiteľovi (maloobchod).

Orgány verejného zdravotníctva v zmysle § 13 ods. 3 zákona č. 355/2007 Z. z. vydali 1 361 záväzných stanovísk, z toho 795 k návrhom na kolaudáciu stavieb a k návrhom na zmenu v užívaní stavieb a 566 k územným plánom a k návrhom na územné konanie (tab. č. 2).

V zmysle § 13 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z., zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov orgány verejného zdravotníctva vydali 170 záväzných stanovísk (tab. č. 2).

Orgány verejného zdravotníctva vykonali 251 šetrení podnetov na výkon ŠZD, ktoré sa týkali najmä nepriaznivých pracovných podmienok na pracoviskách (napr. súvisiacich s hlukom na pracovisku, s nepriaznivými mikroklimatickými podmienkami, s neodbornou likvidáciou azbestu zo stavieb); poskytli 52 281 konzultácií týkajúcich sa ochrany zdravia pri práci a pracovných podmienok (tab. č. 8).

V r. 2023 orgány verejného zdravotníctva (ÚVZ SR a RÚVZ v sídle kraja) v rámci výkonu ŠZD, posudkovej činnosti a na základe požiadaviek fyzických osôb – podnikateľov a právnických osôb vykonávali objektivizáciu fyzikálnych, chemických a biologických faktorov v pracovnom prostredí. Celkom bolo v r. 2023 na účel objektivizácie faktorov v pracovnom prostredí (merania) odobratých 5 265 vzoriek, z ktorých bolo zisťovaných 10 605 ukazovateľov a vykonaných 27 115 analýz; najviac odobratých vzoriek sa týkalo ionizujúceho žiarenia (2 373), pracovného ovzdušia (1 080) a hluku (845) - (tab. č. 9).

Na ÚVZ SR a vybraných RÚVZ sú Ministerstvom zdravotníctvom SR zriadené Národné referenčné centrá (NRC) s problematikou ochrany zdravia pri práci, ktoré plnia špecializované úlohy vrátane objektivizácie vybraných faktorov v pracovnom prostredí:

- NRC pre neionizujúce žiarenie (ÚVZ SR)
- NRC pre tepelno-vlhkostnú mikroklimu (ÚVZ SR)
- NRC pre expozičné testy xenobiotík (ÚVZ SR)
- NRC pre hodnotenie neskorých účinkov chemických látok metódami genetickej toxikológie (RÚVZ so sídlom v Košiciach)
- NRC pre hluk a vibrácie (RÚVZ so sídlom v Žiline)
- NRC pre hodnotenie osobnej expozície a zdravotného rizika (RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici)
- NRC pre zdravotnú problematiku vláknitých prachov (RÚVZ so sídlom v Nitre)
- NRC pre problematiku uhoľných baní (RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach)
- NRC pre fyziológiu práce a ergonómiu (RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach)
- NRC pre odbery chemických faktorov a ich stanovenie v pracovnom prostredí (RÚVZ so sídlom v Trenčíne)

RÚVZ v SR na zistenie miery informovanosti zamestnancov o zdravotných rizikách pri práci používajú pri výkone ŠZD kontrolné listy; v r. 2023 na pracoviskách zamestnanci vyplnili 2 714 kontrolných listov. Najviac kontrolných listov sa týkalo expozície hluku (1 245), chemickým faktorom (453), karcinogénnym a mutagénnym faktorom (140); psychickej pracovnej záťaže sa týkalo 272 kontrolných listov a práce s bremenami 207 kontrolných listov. Kontrolné listy a ich hodnotenie preukázali primeranú informovanosť zamestnancov o zdraví škodlivých faktoroch na pracoviskách a ochrane zdravia pri práci, ktorá je zabezpečená aj prostredníctvom poradenstva pracovníkmi RÚVZ v SR.

V roku 2023 RÚVZ v SR na základe zistených nedostatkov pri výkone ŠZD uložili sankčné opatrenia za správne delikty na úseku verejného zdravotníctva v oblasti ochrany zdravia pri práci v sume 51 950 € (napr. za neuvedenie priestorov do prevádzky, nezabezpečenie posúdenia zdravotného rizika z expozície faktorom práce a pracovného prostredia na pracovisku a nevypracovanie posudku o riziku, nezabezpečenie opatrení na ochranu zdravia pri odstraňovaní azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb, nezabezpečenie objektivizácie pracovného prostredia).

10.3. a 10.4. Poradenská činnosť a poskytovanie informácií v oblasti ochrany zdravia pri práci

Pracovníci odborov a oddelení preventívneho pracovného lekárstva ÚVZ SR a RÚVZ v SR v r. 2023 priebežne realizovali informačné aktivity pre zamestnávateľov a zamestnancov najmä na pracoviskách počas výkonu ŠZD (tab. č. 8). Poradenstvo a konzultácie sa týkali najmä konkrétnych ustanovení legislatívnych úprav v oblasti ochrany zdravia pri práci a ich implementácie do praxe, zabezpečenia zdravotného dohľadu pracovnou zdravotnou službou, kategorizácie prác z hľadiska zdravotných rizík, vypracovania prevádzkových poriadkov a posudkov o riziku, pracovných podmienok na pracovisku, spôsobu práce zamestnancov, ochorení podmienených prácou, chránených pracovísk, rizikových prác, práce pri odstraňovaní materiálov s obsahom azbestu zo stavieb, lekárskeho preventívneho prehliadok vo vzťahu k práci, zabezpečenia vhodných mikroklimatických podmienok a pitného režimu na pracovisku, ochrany zdravia zamestnancov pri expozícii toxickými látkami a zmesami, hodnotenia fyzickej záťaže pri práci, podmienok pre získanie odbornej spôsobilosti na prácu toxickými látkami a zmesami a pod.

Samostatnú oblasť poradenstva v r. 2023 predstavovali informácie na tému novej aktuálnej kampane EU – OSHA „Zdravé pracoviská 2023 – 2025 Bezpečná a zdravá práca v digitálnej dobe.“ Informácie o kampani uverejnili ÚVZ SR a RÚVZ v SR na svojich webových sídlach.

Pracovníci odborov a oddelení preventívneho pracovného lekárstva ÚVZ SR a RÚVZ v SR priebežne počas celého roka poskytovali poradenstvo aj verejnosti, na požiadanie elektronicky alebo telefonicky alebo aj v rámci poradní zdravia.

10.5. Sťažnosti a podnety

Počet prešetrovaných sťažností a podnetov na výkon ŠZD v r. 2023 je uvedený v tab. č. 8.

10.6. Príprava legislatívnych úprav v oblasti ochrany zdravia pri práci

V r. 2023 nadobudli účinnosť novelizácie legislatívnych úprav s problematikou ochrany zdravia pri práci:

- **12. januára 2023** nadobudol účinnosť **zákon č. 517/2022 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov**. Novelou zákona č. 355/2007 Z. z. sa upravil spôsob vykonávania odbornej prípravy osôb exponovaných pri práci diizokyanátom, t. j. zamestnancov a fyzických osôb - podnikateľov, ktoré nezamestnávajú iné fyzické osoby. Diizokyanáty, ktoré sa používajú najmä v rôznych odvetviach priemyslu spôsobujú profesionálne ochorenia dýchacích ciest a profesionálne kožné ochorenia. Od 24. augusta 2023 je povinnosťou zamestnávateľov a fyzických osôb - podnikateľov, ktoré nezamestnávajú iné fyzické osoby zabezpečiť odbornú prípravu osôb exponovaných pri práci diizokyanátom. Táto povinnosť vyplýva z nariadenia komisie (EÚ) 2020/1149, ktorým sa mení príloha XVII k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES)

č. 1907/2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemikálií (REACH), pokiaľ ide o diizokyanáty, ktoré je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch EÚ. Cieľom je obmedziť používanie diizokyanátov v priemyselných a profesionálnych aplikáciách na tie prípady, pri ktorých sa uplatňujú technické a organizačné opatrenia, pričom je uložená povinnosť na absolvovanie odbornej prípravy osôb.

- **15. januára 2023** nadobudlo účinnosť **nariadenie vlády SR č. 525/2022 Z. z., ktorým sa mení nariadenie vlády SR č. 391/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisku**. V rámci zlepšovania podnikateľského prostredia bola vypustená príloha č. 3, ktorá obsahovala minimálne lehoty na čistenie vykurovacích telies, osvetľovacích telies a okien na pracovisku. Vypustením prílohy č. 3 nedochádza k zníženiu úrovne bezpečnosti a ochrany zdravia na pracovisku, pretože povinnosťou zamestnávateľa podľa § 3 písm. c) nariadenia vlády SR naďalej zostáva pravidelne čistiť a udržiavať pracovisko, pracovné prostriedky a zariadenia.

Novelou nariadenia vlády SR boli vypustené ustanovenia týkajúce sa poskytovania pitnej vody zamestnancom na pracovisku (príloha č. 1 bod 24 a príloha č. 2 bod 18). Túto oblasť upravuje zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Povinnosť fyzických osôb - podnikateľov a právnických osôb (zamestnávateľov) zabezpečiť pre zamestnancov pitnú vodu je upravená v § 52 ods. 1 písm. l) zákona č. 355/2007 Z. z.

V r. 2023 prebiehal legislatívny proces schvaľovania návrhov legislatívnych úprav s problematikou ochrany zdravia pri práci s expozíciou karcinogénnym faktorom, mutagénnym faktorom alebo reprodukčne toxickým faktorom, ktoré súvisia s transpozíciou smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/431 z 9. marca 2022, ktorou sa mení smernica 2004/37/ES o ochrane pracovníkov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénom alebo mutagénom pri práci. Uvedené legislatívne úpravy nadobudnú účinnosť v 1. polroku 2024:

- novela zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- nové nariadenie vlády SR o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym faktorom, mutagénnym faktorom alebo reprodukčne toxickým faktorom pri práci,
- novela nariadenia vlády SR č. 355/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v znení neskorších predpisov,
- novela vyhlášky MZ SR č. 448/2007 Z. z. o podrobnostiach o faktoroch práce a pracovného prostredia vo vzťahu ku kategorizácii prác z hľadiska zdravotných rizík a o náležitostiach návrhu na zaradenie prác do kategórií v znení neskorších predpisov.

V priebehu r. 2023 sa pokračovalo v príprave návrhov legislatívnych úprav s problematikou ochrany zdravia pred fyzickou záťažou pri práci vrátane ručnej manipulácie s bremenami a psychickej pracovnej záťaže, ktorých legislatívny proces bol zastavený v máji 2023 z dôvodu neschválenia novely zákona č. 355/2007 Z. z. v Národnej rade SR:

- novela zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- nová vyhláška MZ SR o podrobnostiach o ochrane zdravia pred fyzickou záťažou pri práci,

- nová vyhláška MZ SR o podrobnostiach o ochrane zdravia pred psychickou pracovnou záťažou,
- novela vyhlášky MZ SR č. 99/2016 Z. z. o podrobnostiach o ochrane zdravia pred záťažou teplom a chladom pri práci v znení neskorších predpisov,
- novela vyhlášky MZ SR č. 448/2007 Z. z. o podrobnostiach o faktoroch práce a pracovného prostredia vo vzťahu ku kategorizácii prác z hľadiska zdravotných rizík a o náležitostiach návrhu na zaradenie prác do kategórií v znení neskorších predpisov,
- novela nariadenia vlády SR č. 281/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri ručnej manipulácii s bremenami.

-

10.7. Zahraničná spolupráca orgánov verejného zdravotníctva

Odborné pracoviská v SR v r. 2023 spolupracovali na riešení medzinárodných projektov Európskej Únie:

Projekt EÚ: ORCHESTRA „Spájanie európskych kohort na zvýšenie spoločnej a efektívnej odpovede na pandémiu SARS-CoV-2“

Odborné pracoviská v SR od r. 2020 spolupracujú na riešení medzinárodného projektu Európskej Únie, ktorého koordinátorom je Univerzita v Bologni, Taliansko. Hlavným riešiteľom v SR je RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici, ktorý okrem ÚVZ SR spolupracuje s vybranými pracoviskami v SR, ktoré sú poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti (Univerzitná nemocnica v Bratislave; Ústredná vojenská nemocnica, Fakultná nemocnica v Ružomberku; Fakultná nemocnica s poliklinikou F.D. Roosevelta v Banskej Bystrici; Univerzitná nemocnica v Martine; Nemocnica s poliklinikou v Brezne), s vysokoškolskými pracoviskami (Lekárska fakulta Univerzity Komenského v Bratislave; Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce svätej Alžbety v Bratislave; Jesseniova Lekárska fakulta Univerzity Komenského v Martine; Fakulta zdravotníctva Slovenskej zdravotníckej univerzity v Banskej Bystrici;), s vybranými domovmi sociálnych služieb a inými zariadeniami sociálnej starostlivosti a vybranými mobilnými odberovými miestami v okresoch Banská Bystrica a Brezno.

Cieľom projektu je epidemiologické skúmanie zdravotníckych pracovníkov a pracovníkov zo zariadení sociálnej starostlivosti pri práci v riziku expozície koronavírusu SARS-CoV-2 počas pandémie ochorenia COVID-19 so zameraním na ochranu zdravia a prevenciu ochorenia COVID-19. V rámci projektu sa v SR vytvorila kohortová štúdia, ktorá zahŕňa zber údajov, odbery biologického materiálu a jeho spracovanie od viac ako 1 000 zdravotníckych pracovníkov a pracovníkov zariadení sociálnych služieb z regiónov Banská Bystrica, Bratislava, Martin a Ružomberok, vykonávajúcich prácu v riziku vystavenia koronavirovu SARS-CoV-2.

V r. 2023 pokračoval zber údajov od respondentov; prieskum bol zameraný na pretrvávajúce príznaky ochorenia COVID-19. Výsledky boli prezentované vo vedeckých a odborných prácach. Plnenie projektu bolo zo strany EÚ predĺžené do 30. novembra 2024.

Projekt EÚ: Prevencia rakoviny pri práci (CPW). Implementácie prevencie nádorov súvisiacich s infekciou v rámci zdravotného dohľadu pri práci.

V r. 2023 bol spustený nový projekt, ktorého hlavným koordinátorom je Univerzita v Bologni, Taliansko. Hlavným riešiteľom v SR je RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici, ktorý

spolupracuje s Fakultnou nemocnicou s poliklinikou F. D. Roosevelta v Banskej Bystrici a Železiarňami Podbrezová. Projekt je zameraný na prevenciu rakoviny pri práci spôsobenej infekčným agens - ľudským papilomavírusom (HPV). V r. 2023 prebiehala príprava a finalizácia základných dokumentov projektu a protokolu pilotnej štúdie pre ľudský papilomavírus. Uskutočnili sa pracovné stretnutia s riešiteľskými pracoviskami v SR, Taliansku a ďalšími partnermi v EÚ. Riešenie projektu sa začne v I. štvrtroku 2024.

V r. 2023 odborní zamestnanci ÚVZ SR a RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici spolupracovali so stálym zastúpením SR pri Komisii EÚ v Bruseli pri príprave stanovísk a odporúčaní k revízii smernice EP a Rady 2004/37/ES o ochrane pracovníkov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénom, mutagénom alebo reprodukčne toxickým látkam pri práci a k revízii smernice Rady 98/24/ES o ochrane zdravia a bezpečnosti pracovníkov pred rizikami súvisiacimi s chemickými faktormi pri práci.

Odborní zamestnanci ÚVZ SR a vybraných RÚVZ spolupracovali počas r. 2023 s viacerými medzinárodnými organizáciami (napr. SLIC, EU - OSHA). Pre SLIC (Senior Labour Inspectors Committee - Výbor hlavných inšpektorov práce) v rámci siete KSS (Knowledge Sharing Site) pripravili odpovede na otázky týkajúce sa ochrany zdravia pri práci napríklad pre:

- Belgicko - endokrinné disruptory
 - kontroly chemických látok so zameraním na karcinogény, mutagény alebo látky toxické pre reprodukciu
- Cyprus - systém zdravotného dohľadu nad zamestnancami
- Estónsko - služby, ktoré ponúka inšpektorát práce v oblasti bezpečnosti práce a ÚVZ SR v oblasti ochrany zdravia pri práci
- Taliansko - diizokyanáty
- Holandsko - predpisy v oblasti karcinogénov a mutagénov pri práci - neskoré účinky na zdravie
 - regulácia chemického nebezpečenstva (kerozín)
- SLIC - dobrá prax v hodnotení rizík týkajúca sa práce v sede a dlhotrvajúcej práce v stoj
- Fínsko - vedenie zoznamov zamestnancov exponovaných koronavírusu SARS-CoV-2
- Estónsko - ohrozenia súvisiace s prácou

10.8. Vydávanie oprávnení na výkon PZS a oprávnení na odstraňovanie azbestových materiálov zo stavieb

ÚVZ SR vydáva od r. 2006 fyzickým osobám – podnikateľom a právnickým osobám oprávnenia na výkon PZS pre zamestnancov vykonávajúcich prácu zaradenú do kategórií 1, 2, 3 a 4; k 31.12.2023 vykonávalo činnosť súvisiacu so zdravotným dohľadom dodávateľským spôsobom 79 poskytovateľov PZS. Zoznam fyzických osôb – podnikateľov a právnických osôb oprávnených na vykonávanie činnosti PZS je uverejnený na webovom sídle ÚVZ SR.

ÚVZ SR vedie na webovom sídle aj zoznam fyzických osôb – podnikateľov a právnických osôb, ktoré vykonávajú samostatne dodávateľským spôsobom činnosť PZS pre zamestnancov vykonávajúcich prácu zaradenú do kategórií 1 a 2, a to na základe ohlásenia Úradu verejného zdravotníctva SR. Činnosť PZS dodávateľským spôsobom na základe

ohlásenia k 31.12.2023 vykonávalo samostatne 197 lekárov so špecializáciou v odbore všeobecné lekárstvo a 177 verejných zdravotníkov.

Poskytovatelia PZS v r. 2023 vykonávali na pracoviskách zdravotný dohľad v celom rozsahu, na rozdiel od predchádzajúcich r. 2021 a 2022, kedy vykonávali svoju činnosť obmedzene z dôvodu pandémie podľa aktuálnej epidemiologickej situácie. PZS vykonávali dohľad nad pracovnými podmienkami, v rámci ktorého aktualizovali najmä posudky o riziku a kategorizáciu prác z hľadiska zdravotného rizika pre konkrétne profesie a poskytovali poradenstvo v ochrane zdravia pri práci pre zamestnávateľov a zamestnancov. Lekári PZS vykonávali bez obmedzení lekárske preventívne prehliadky zamestnancov vo vzťahu k práci a posudzovali zdravotnú spôsobilosť zamestnancov na prácu.

ÚVZ SR kontroluje držiteľov oprávnenia na výkon PZS, a to plnenie podmienok, na základe ktorých bolo vydané oprávnenie a plnenie ich povinností určených zákonom č. 355/2007 Z. z. Činnosť poskytovateľov PZS kontrolujú aj RÚVZ pri výkone ŠZD na pracovisku zamestnávateľa. V r. 2023 orgány verejného zdravotníctva kontrolovali 67 poskytovateľov PZS, ktorí vykonávajú činnosť dodávateľským spôsobom.

ÚVZ SR vydáva oprávnenia fyzickým osobám – podnikateľom a právnickým osobám na odstraňovanie azbestových materiálov zo stavieb v zmysle zákona č. 355/2007 Z. z. a nariadenia vlády SR č. 253/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou azbestu pri práci; od r. 2006 do 31.12.2023 vydal oprávnenia 463 subjektom. V r. 2023 vydal ÚVZ SR oprávnenia na odstraňovanie azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb 16 fyzickým osobám – podnikateľom a právnickým osobám.

Zoznam fyzických osôb – podnikateľov a právnických osôb oprávnených na odstraňovanie azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb je uverejnený na webovom sídle ÚVZ SR.

Prehľad o počte podnikateľských subjektov kontrolovaných orgánmi verejného zdravotníctva v r. 2023

Právna forma subjektu	Počet kontrolovaných subjektov					
	rozdelenie podľa počtu zamestnancov v kontrolovanom subjekte					
	0	1 - 9	10 - 49	50 - 249	250 a viac	Spolu
Fyzické osoby spolu	579	2 522	469	19	2	3 591
Verejná obchodná spoločnosť	-	3	1	3	1	8
Spoločnosť s ručením obmedzeným	143	3 714	2 192	754	219	7 022
Komanditná spoločnosť	-	1	5	2	2	10
Nezisková organizácia	-	37	22	8	7	74
Akciová spoločnosť	4	175	282	264	260	985
Družstvo	4	33	72	31	1	141
Spoločenstvá vlastníkov pozemkov, bytov a pod.	-	6	8	-	-	14
Štátny podnik	-	7	24	43	8	82
Rozpočtová organizácia	-	9	32	34	8	83
Príspevková organizácia	-	9	13	17	9	48
Verejnoprávna inštitúcia – školy	-	10	4	1	-	15
Sociálna a zdravotné poisťovne	-	2	2	4	-	8
Združenie (zväz, spolok)	-	20	15	1	-	36
Cirkevná organizácia	-	9	4	-	-	13
Záujmové združ. právnických osôb	-	3	1	-	-	4
Obec(obecný), mesto (mestský)úrad	6	149	71	18	-	244
Samosprávny kraj (úrad)	-	3	1	3	-	7
Iné	-	22	33	17	9	81
Spolu:	736	6 734	3 251	1 219	526	12 466

Zdroj: RÚVZ v SR

Výkony v štátnom zdravotnom dozore v ochrane zdravia pri práci v r. 2023

Posudková činnosť a rozhodovacia činnosť orgánov verejného zdravotníctva v ochrane zdravia pri práci	Počet		
	RÚVZ	ÚVZ SR	Spolu
A. Rozhodnutia súhlasné/nesúhlasné § 13 ods. 4 zákona č. 355/2007 Z. z.			
- o návrhoch na uvedenie priestorov do prevádzky vrátane návrhov na zmenu v ich prevádzkovaní a ak si to vyžaduje objektivizáciu faktorov životného prostredia alebo pracovného prostredia, o návrhoch na uvedenie priestorov do skúšobnej prevádzky	1 892/3		1 892/3
- o návrhoch na schválenie prevádzkových poriadkov a návrhoch na ich zmenu*	9		9
o návrhoch na používanie biologických faktorov, na zmenu ich použitia	1		1
- o návrhoch na skladovanie a manipuláciu s veľmi toxickými látkami zmesami na pracovisku vrátane ich použitia pri dezinfekcii, regulácii živočíšnych škodcov a na ochranu rastlín	18		18
- o návrhoch na činnosti spojené s výrobou, spracovaním, manipuláciou, skladovaním, prepravou a zneškodňovaním chemických karcinogénov a mutagénov na pracovisku	94		94
- o návrhoch na odstraňovanie azbestu a materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb	3 297/3		3 297/3
- o návrhoch na zaradenie prác do tretej alebo štvrtej kategórie, návrhoch na ich zmenu alebo vyradenie	824		824
- ostatné	350		350
S p o l u:	6 485/6		6 485/6
B. Rozhodnutia - pokyny (§ 12 ods. 3 a 4 zákona č. 355/2007 Z. z.)	348		348
- opatrenia (§ 55 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z.)	7		7
C. Vydané / odobraté oprávnenia na výkon pracovnej zdravotnej služby	-	3/0	3/0
D. Vydané / odobraté oprávnenia na odstraňovanie azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb	-	16/0	16/0
E. Záväzná stanoviská § 13 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z. súhlasné/nesúhlasné s prihladením na zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákon č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečistenia životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov	168/2		168/2
§ 13 ods. 3 zákona č. 355/2007 Z. z. súhlasné/nesúhlasné			1 357/4
- k územným plánom a k návrhom na územné konanie	563/3		563/3
- k návrhom na kolaudáciu stavieb a k návrhom na zmenu v užívaní stavieb	794/1		794/1

Zdroj: ÚVZ SR a RÚVZ v SR

**Počet zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce v Slovenskej republike
v r. 2000 až 2023 podľa kategórie rizikovej práce**

Rok	Počet exponovaných zamestnancov					
	3. kategória		4. kategória		spolu	
	celkom	žien	celkom	žien	Celkom	žien
2000	104 610	27 548	23 488	3 198	128 098	30 746
2001	109 147	29 424	26 072	4 386	135 219	33 810
2002	107 143	28 310	25 198	4 363	132 341	32 673
2003	103 344	26 974	23 007	3 873	126 351	30 847
2004	101 448	25 439	21 249	3 594	122 697	29 033
2005	99 374	24 538	18 762	3 159	118 136	27 697
2006	98 863	24 568	17 480	2 403	116 343	26 971
2007	100 216	24 474	16 081	2 247	116 297	26 721
2008	99 739	24 706	16 086	1 835	115 825	26 541
2009	92 854	23 087	13 716	1 531	106 570	24 618
2010	90 930	22 112	12 121	1 291	103 051	23 403
2011	83 532	20 273	9 710	784	93 242	21 057
2012	85 081	20 403	9 019	747	94 100	21 150
2013	90 196	20 904	8 866	705	99 062	21 609
2014	89 017	20 487	10 097	869	99 114	21 356
2015	91 554	22 062	9 920	745	101 474	22 807
2016	89 880	21 443	9 627	661	99 507	22 104
2017	94 110	22 197	9 592	702	103 702	22 899
2018	96 509	22 688	10 027	674	106 536	23 362
2019	97 343	23 009	10 320	679	107 663	23 688
2020	93 641	21 995	9 739	654	103 380	22 649
2021	97 997	24 940	8 852	627	106 849	25 567
2022	94 232	24 069	8 947	658	103 179	24 727
2023	88 067	21 895	8 351	516	96 418	22 411

Poznámka:

Skutočný počet zamestnancov (fyzických osôb). Jeden zamestnanec môže byť exponovaný niekoľkým rizikovým faktorom.

Zdroj: Centrálny register rizikových prác ÚVZ SR

Tabuľka č. 4

**Počet zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce v Slovenskej republike v r. 2018 až 2023
podľa druhu a kategórie rizikového faktora**

Faktor	Počet exponovaných zamestnancov v kategórii 3 a kategórii 4																	
	2018			2019			2020			2021			2022			2023		
	3.	4.	spolu	3.	4.	Spolu	3.	4.	spolu	3.	4.	spolu	3.	4.	spolu	3.	4.	spolu
Biologické faktory	3 052	-	3 052	3 036	-	3 036	3 494	-	3 494	7 529	-	7 529	7 187	-	7 187	3 970	-	3 970
Elektromagnetické polia	208	-	208	201	-	201	225	-	225	153	-	153	135	-	135	135	-	135
Fyzická záťaž	7 981	48	8 029	8 546	73	8 619	8 388	89	8 477	9 310	71	9 381	8 991	151	9 142	9 538	164	9 702
Hluk	73 882	6 595	80 477	73 929	6 505	80 434	70 211	5 962	76 173	69 117	5 629	74 746	66 517	5 434	71 951	61 554	5 138	66 692
Chemické látky a zmesi*	16 385	3 548	19 933	16 634	3 527	20 161	15 821	3 307	19 128	14 858	2 914	17 772	14 096	2 833	16 929	12 940	2 509	15 449
z toho chemické karcinogény, mutagény a reprodukčne toxické látky	5 254	446	5 700	5 374	476	5 850	5 390	454	5 844	5 466	442	5 908	5 351	403	5 754	5 151	378	5 529
Ionizujúce žiarenie	3 781	4	3 785	3 995	-	3 995	4 006	-	4 006	3 859	-	3 859	4 003	-	4 003	3 967	-	3 967
Optické žiarenie	1 207	-	1 207	1 092	-	1 092	1 062	-	1 062	1 162	-	1 162	1 267	-	1 267	1 354	-	1 354
Psychická pracovná záťaž	3 811	-	3 811	3 780	-	3 780	3 790	-	3 790	4 316	-	4 316	4 380	-	4 380	4 638	-	4 638
Tlak vzduchu	46	-	46	56	-	56	55	-	55	36	-	36	36	-	36	39	-	39
Vibrácie	6 223	1 165	7 388	6 760	1 398	8 158	7 108	1 526	8 634	7 127	1 245	8 372	6 819	1 487	8 306	6 229	1 507	7 736
Záťaž teplom a chladom	4 424	-	4 424	4 682	-	4 682	4 585	-	4 585	4 702	-	4 702	4 594	-	4 594	4 665	-	4 665

Poznámka:

*Počet zamestnancov exponovaných chemickým látkam a zmesiam vyjadruje počet zamestnancov exponovaných všetkým chemickým látkam vrátane karcinogénnych, mutagénnych, alergénnych a dermatotropných látok.

Chemické karcinogény, mutagény a reprodukčne toxické látky sú v tabuľke zároveň osobitne uvedené aj ako samostatná položka.

Zdroj: Centrálny register rizikových prác ÚVZ SR

**Počet zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce v Slovenskej republike v r. 2023
podľa prevažujúcej činnosti a podľa kategórií**

Prevažujúca činnosť		Počet exponovaných zamestnancov					
		3. kategória		4. kategória		Spolu	
Kód	názov	celkom	žien	celkom	žien	celkom	Žien
A	Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	1 140	84	288	4	1 428	88
B	Ťažba a dobývanie	1 153	23	221	-	1 374	23
C	Priemyselná výroba	58 158	11 152	6 230	453	64 388	11 605
D	Dodávka elektriny, plynu, pary, studeného vzduchu	2 420	42	306	14	2 726	56
E	Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd	1 954	90	311	-	2 265	90
F	Stavebníctvo	1 676	18	250	3	1 926	21
G	VO a MO, motorové vozidlá	1 076	279	31	4	1 107	283
H	Doprava a skladovanie	3 576	200	172	14	3 748	214
I	Ubytovacie a stravovacie služby	45	4	-	-	45	4
J	Informácie a komunikácia	23	3	-	-	23	3
L	Činnosti v oblasti nehnuteľností	5	-	-	-	5	-
M	Odborné, vedecké a technické činnosti	631	254	2	-	633	254
N	Administratívne a podporné služby	426	75	369	7	795	82
O	Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie	3 358	328	131	-	3 489	328
P	Vzdelávanie	333	219	6	-	339	219
Q	Zdravotníctvo a sociálna pomoc	11 349	8 888	17	17	11 366	8 905
R	Umenie, zábava a rekreácia	656	196	-	-	656	196
S	Ostatné činnosti	88	40	17	-	105	40
Spolu:		88 067	21 895	8 351	516	96 418	22 411

VO – veľkoobchod, MO – maloobchod

Zdroj: Centrálny register rizikových prác ÚVZ SR

Tabuľka č. 6

Vývoj chorôb z povolania, profesionálnych otráv a iných poškodení zdravia z práce v rokoch 2000 – 2023

	Choroba z povolania	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.	Choroba z olova alebo z jeho zlúčenín	4	3	3	7	2	1	2	1	1	1	2	-	-	-	-	-	1	-	2	1	-	-	-	1
2.	Choroba z fosforu alebo z jeho zlúčenín	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	Choroba z fluóru alebo z jeho zlúčenín	1	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-
4.	Choroba z ortuti alebo z jej zlúčenín	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
5.	Choroba z arzénu alebo z jeho zlúčenín	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.	Choroba z mangánu alebo z jeho zlúčenín	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
7.	Choroba z kadmia alebo z jeho zlúčenín	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8.	Choroba z vanádia alebo z jeho zlúčenín	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9.	Choroba z chrómu alebo z jeho zlúčenín	2	-	-	3	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10.	Choroba zo sírouhlíka	17	12	15	1	1	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11.	Choroba zo sírovodíka	-	-	1	-	1	-	-	3	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12.	Choroba z oxidu uhoľnatého	1	1	3	2	2	2	4	3	1	6	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
13.	Choroba z kyanovodíka alebo z kyanidov	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14.	Choroba z benzénu alebo z jeho homológov	5	2	2	-	2	1	-	4	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-

	Choroba z povolania	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
15.	Choroba z nitrozlúčenín a z aminozlúčenín benzénu alebo jeho homológov	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16.	Choroba z halogenizovaných uhľovodíkov	4	6	7	8	1	4	15	3	6	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-
17.	Choroba z esterov kyseliny dusičnej	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18.	Choroba z bojových látok alebo z chemických látok s rovnakým účinkom aký majú bojové látky	32	4	1	5	2	3	3	2	2	2	1	3	1	-	-	-	2	1	-	1	-	2	-	-
19.	Choroba z ionizujúceho žiarenia a zo žiarenia s obdobným účinkom	-	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20.	Choroba z elektromagnetického žiarenia vrátane laseru	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
21.	Rakovina kože	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22.	Kožné choroby okrem rakoviny kože a prenosné kožné choroby	79	43	65	49	46	54	40	27	35	28	21	21	23	10	16	10	12	26	10	12	12	5	12	4
23.	Rakovina pľúc z rádioaktívnych látok	6	9	6	3	3	3	4	3	4	1	3	-	2	3	1	3	1	1	-	1	-	1	2	-
24.	Infekčné choroby a parazitárne choroby okrem tropických infekčných chorôb a parazitárnych chorôb a chorôb prenosných zo zvierat na ľudí	55	50	31	39	36	27	29	20	24	37	26	38	12	9	23	25	23	27	21	37	24	162	252	143
25.	Tropické prenosné a parazitárne choroby	-	1	2	4	3	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26.	Choroby prenosné zo zvierat na ľudí buď priamo, alebo prostredníctvom prenášačov	57	55	43	51	64	42	14	19	15	14	14	12	16	6	12	5	5	3	6	5	5	4	2	3
27.	Choroba vyvolaná prácou v hyperbarických alebo hypobarických podmienkach	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
28.	Choroba z vibrácií – ochorenie kostí, kĺbov, svalov, ciev a nervov končatín spôsobené vibráciami	115	122	141	120	124	71	91	156	79	84	75	40	49	58	56	64	46	59	55	62	24	32	44	65

	Choroba z povolania	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
29.	Choroba z dlhodobého nadmerného a jednostranného zaťaženia končatín – ochorenie kostí, kĺbov, šliach a nervov končatín	158	145	188	154	215	122	230	261	195	209	193	162	168	141	180	156	173	178	147	181	133	175	164	177
30.	Choroba lakťového nervu z mechanických vplyvov	16	7	3	7	8	6	4	9	7	18	17	13	2	-	5	6	-	1	1	-	1	-	-	3
31.	Choroba dolných dýchacích ciest a pľúc spôsobená hliníkovým prachom z hliníkových zliatin (zaprášenie pľúc hliníkom – fibróza pľúc)	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
32.	Choroba z berýlia a z jeho zlúčenín	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33.	Choroba zaprášenia pľúc prachom obsahujúcim oxid kremičitý (silikóza, silikotuberkulóza), vrátane (uhľokopskej) pneumokoniózy a) s typickými rtg. znakmi s prihliadnutím na dynamiku choroby	22	33	37	28	24	11	9	16	16	13	12	6	10	9	9	5	6	12	10	6	2	2	7	11
	b) v spojení s aktívnou tuberkulózou	2	4	2	-	1	2	3	-	-	-	3	-	1	-	3	-	1	1	-	3	-	2	1	4
34.	Choroba zaprášenia pľúc azbestovým prachom (azbestóza) a) s typickými rtg. znakmi	-	-	1	1	1	3	2	-	-	-	-	-	1	1	1	3	-	1	-	-	-	1	1	1
	b) v spojení s pľúcnou rakovinou	1	-	2	2	2	3	-	-	-	3	4	-	2	3	1	-	2	2	-	-	-	-	-	-
35.	Choroba pri výrobe tvrdokovov	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
36.	Choroba dolných dýchacích ciest a pľúc z Thomasovej múčky	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
37.	Bronchiálna astma (záduch)	22	15	13	15	22	18	10	11	11	13	7	12	7	8	15	7	11	8	6	8	8	5	7	10
38.	Porucha sluchu z hluku	47	47	26	39	31	26	26	27	17	36	36	45	37	33	40	30	19	26	28	17	16	17	14	11
39.	Sivý zákal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-

	Choroba z povolania	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
40.	Nystagmus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
41.	Rozdutie pľúc fúkačov skla a hudobníkov na dychové nástroje	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
42.	Ťažká hyperkinetická dysfónia a ťažká fonasténia	3	-	3	3	2	-	2	-	1	4	2	-	-	2	-	2	-	-	2	-	-	-	1	-
43.	Bronchopulmonálne choroby spôsobené prachom z bavlny (byssinóza), ľanu, konope alebo sisalu	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
44.	Vonkajšie alergické alveolitídy a ich následky spôsobené vdychovaním organických prachov typu farmárske pľúca	4	6	3	4	1	2	1	1	1	1	2	2	-	1	1	1	2	-	5	5	17	10	14	3
45.	Alergické choroby horných dýchacích ciest s dokázanou precitlivosťou na alergény z pracovného prostredia poškodeného**					9	3	2	1	7	2	3	8	4	3	6	4	4	4	5	4	4	-	2	3
46.	Nádorové choroby vznikajúce následkom práce s dokázanými chemickými karcinogénmi v pracovnom prostredí poškodeného a prejavujúce sa u neho v príslušných cieľových orgánoch, ktoré nie sú uvedené v tomto zozname**					3	2	6	3	2	1	2	1	-	4	1	3	3	2	4	-	1	2	-	5
47.	Iné poškodenie z práce. Ide o poškodenie zdravia z práce, ktoré nie je ani pracovným úrazom, ani chorobou z povolania uvedenou v tomto zozname	6	5	4	4	5	7	3	4	4	7	2	5	3	5	2	3	4	2	4	1	5	3	2	3
Spolu:		660	577	609	551	613	413	504	575	429	483	425	373	344	301	373	328	316	354	308	347	254	423	525	450

* Číslo zoznamu chorôb z povolania (príloha č. 1 k zákonu č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov)

** Položky zaradené do zoznamu chorôb z povolania od 01.01.2004

Zdroj: Národné centrum zdravotníckych informácií

**Personálne obsadenie odborov a oddelení preventívneho pracovného lekárstva RÚVZ v SR
a ÚVZ SR v r. 2023**

Personálne obsadenie odborov a oddelení PPL ÚVZ SR a RÚVZ v SR								
Kraj	Lekári	VŠ		DAHE	AHE	SŠ		Spolu
		zdrav.	iní			zdrav.	ostatní	
Bratislavský	1,5	13	-	2	-	-	-	16,5
Trnavský	-	15	3	2	2	-	-	22
Trenčiansky	2	17	2	1	-	-	-	22
Nitriansky	1	11	6	2	2	-	-	22
Žilinský	2	19	1	2	1	-	1	26
Banskobystrický	3	13	9	2	3	-	1	31
Prešovský	1	20	4	2	3	1	-	31
Košický	1	17	8	3	2	1	-	32
ÚVZ SR	1	4,85	1	-	-	-	-	6,85
Spolu:	12,5	129,85	34	16	13	2	2	209,35

Vysvetlivky:

VŠ zdrav. - zdravotníckí pracovníci s vysokoškolským vzdelaním v odbore verejné zdravotníctvo (Bc., Mgr.)

VŠ iní - odborní pracovníci v zdravotníctve s vysokoškolským vzdelaním iného ako zdravotníckeho smeru (podľa NV SR č. 296/2010 Z. z. v znení neskorších predpisov)

DAHE - diplomovaní asistenti hygieny a epidemiológie

AHS - asistenti hygienickej služby

SŠ zdrav. - zdravotníckí laboranti, sestry

SŠ ostatní - chemickí laboranti, odborní pracovníci v zdravotníctve so stredoškolským vzdelaním iného ako zdravotníckeho smeru

Zdroj: ÚVZ SR a RÚVZ v SR

Výkony v štátnom zdravotnom dozore v ochrane zdravia pri práci v r. 2023

Štátny zdravotný dozor a súvisiace činnosti	P o č e t
Výkon ŠZD (ukončený záznamom)	12 586
Šetrenie petícií	2
Šetrenie podnetov na výkon ŠZD	251
Odborné stanoviská (expertízy)	3 005
Konzultácie a poradenstvo*	52 281
Iné činnosti**	919

* Konzultácie, poradenstvo, vysvetlenie, vyjadrenie, informácie (ústne, písomne, e-mailom).

** Napr. posúdenie fyzickej záťaže, psychickej pracovnej záťaže, odbery vzoriek vôd a pod.

Poznámka: v štatistickom výkaze sa používa výraz „kontrola“.

Zdroj: RÚVZ v sídle kraja a ÚVZ SR

**Objektívizácia faktorov v pracovnom prostredí vykonaná ÚVZ SR a RÚVZ
v sídle kraja v r. 2023**

Objektívizácia faktorov v pracovnom prostredí			
Druh vzorky	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
Ovzdušie ¹⁾ - pracovné	1 080	2 388	3 925
Biologický materiál	106	455	1 000
Genetická toxikológia ²⁾	69	69	6 900
Hluk	845	2 388	3 908
Optické žiarenie ³⁾	122	312	1 058
Elektromagnetické pole	54	864	1 242
Mikroklimatické podmienky	616	1 975	4 979
Ionizujúce žiarenie	2 373	2 154	4 103
Spolu:	5 265	10 605	27 115

Vysvetlivky:

1) chemické faktory, prach

2) NRC pre GT

3) lasery, UV, IR, viditeľné svetlo

Poznámka: Objektívizácia faktorov v pracovnom prostredí vykonávaná laboratórnymi pracoviskami, vrátane pracovísk na objektívizáciu fyzikálnych faktorov ÚVZ SR a RÚVZ v sídle kraja v spolupráci s odborními preventívneho pracovného lekárstva a toxikológie.

Zdroj: ÚVZ SR a RÚVZ v sídle kraja